

เทศน์เช้า วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันพระวันต้นเดือน วันพระวันทำบุญกุศล เวลาทำบุญกุศล คนเกิดมาในโลกนี้อยากประสบความสำเร็จในชีวิต เราเกิดมามีลูกมีเต้า เราอยากให้ลูกเต้าเราเป็นคนดี คนดีเห็นไหม เวลาเราสั่งสอนลูกของเรา นิ่มรรยาตังคฺม ลูกนะทำอย่างนี้ไม่ได้นะ ทำอย่างนี้ผิดนะ นั่นผู้ใหญ่ นะ การเดินเข้าไปหาผู้ใหญ่ควรจะก้มหัวนะ นิ่เราสอนมรรยาตังคฺมเขา ถ้าเราสอนมรรยาตังคฺมเขา นะ เพื่ออะไรละ? เพื่อให้เขามีมรรยาตังคฺม

ถ้ามรรยาตังคฺม สิ่งนั้นสอนให้คนเป็นคนดี ถ้าคนดีอย่างนี้ เวลาเราเกิดมา เราเกิดมานี้มีพ่อแม่ที่ดี นิ่พ่อแม่ต้องปากกัดตีนถีบ พ่อแม่ต้องทำมาหากิน ไม่มีเวลาดูแลลูกของตัวเอง ก็ไปฝากปู่ย่าตายายไว้เลี้ยง ถ้าฝากปู่ย่าตายายไว้เลี้ยง ถ้าเลี้ยงด้วยความอบอุ่น ลูกเราเกิดมาจะมีความอบอุ่นในหัวใจ ถ้าลูกเรามีความอบอุ่นในหัวใจนะ เขาเห็นเพื่อน เห็นต่างๆ มันเสมอกัน แต่ลูกของเรามีความว่าเหว่ มีความทุกข์ความยากของเรา ลูกของเรามีความวิตกกังวลในใจของเรา ลูกของเราก็มีความทุกข์ของเรา

มีความทุกข์ของเรา นิ่ประสบการณ์ของใจ ถ้าใจสภาวะแบบนี้ นิ่โลก สิ่งที่ว่าโลกพยายามพร้าสอนกันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เวลาเราโตขึ้นมา เห็นไหม เราจะฟังธรรม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ฟังธรรมๆ คำว่าฟังธรรมนะ ฟังธรรมมันมีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมนี้มีอยู่แล้ว จิตใจทุกคนเป็นธรรม ธรรมะเป็นธรรมชาติ สภาวะธรรมชาตินะ ในมหายานของเขา แม้แต่ไบไบเดียวหลุดจากขั้ว นิ่ไบไบมันแตกไบอ่อน แล้วมันก็เป็นไบแก่ เสร็จแล้วมันหมดอายุขัยมันต้องหลุดจากขั้วของมัน

นี่ถ้าชีวิตของเราละ? ความรู้สึกของเราละ? ถ้าจิตใจคนที่เป็นธรรม เห็นไหม สภาวะธรรมมองแล้วนี่สิ่งต่างๆ เป็นธรรม แต่คนเราถ้าปากกัดตีนถีบขึ้นมา ในหัวใจของเรามันได้ยืนได้ฟังอยู่ เขาก็เห็นของเขาอยู่ คูสิเวลาคนมีที่อาชีพทำสวน เขาตัดเขาแต่งด้วย เขาพยายามตบแต่งต้นไม้ให้สมความปรารถนาของเขา แต่ถ้าคนที่เป็นธรรมๆ เขามองนี่มองธรรมชาติ ธรรมชาติที่มัน

ผลัดใบของมัน ใบไม้มันผลัดใบมันเป็นฤดูกาลของมันเป็นธรรมดา เป็นธรรมดา แต่คนที่มีความสติปัญญา มันเห็นแล้วมันย้อนกลับมาในหัวใจ

นี่ฟังธรรมๆ คนที่จิตใจเป็นธรรมฟังธรรมก็สะท้อนใจ คนที่แข็งกระด้าง คนที่จิตใจหนา เขาไม่สนใจสิ่งใด เขาบอกว่าชีวิตนี้สำคัญกว่า ชีวิตนี้สำคัญ เขาต้องแสวงหาของเขาเพื่อความมั่นคงในชีวิตของเขา เขาแสวงหาเพื่อความดำรงชีวิตของเขา แสวงหา เห็นใหม่ คุณใช้เวลาคนเหนื่อยยากทำอะไรมา มันก็กระหืดกระหอบ เอาแต่ความหมักหมมในใจมาทับถมตัวเอง คนเรา จิตใจถ้ามันปลอดโปร่ง ทำสิ่งใดหน้าที่การงานก็หน้าที่การงานอันเดิมนั้นแหละ แต่ใจคนที่ เป็นธรรมทำงาน งานจะประสบความสำเร็จ งานจะราบรื่น นี่เพราะเราทำด้วยสติปัญญา

คนที่จิตใจหนา เขาทำด้วยความมุมนะ ด้วยความมุทะลุ ด้วยความต้องการให้งานนั้น สำเร็จมา แล้วมันสำเร็จไหมล่ะ? มันไม่สำเร็จ มันยังสำเร็จมันยังกดดันตัวเอง มันยังมีความทุกข์ ความยาก เห็นใหม่ นี่ถ้าฟังธรรม เราฟังธรรม ฟังธรรม นี่เวลาลูกหลานพ่อแม่สอนให้มีมรรยาท สังคม แต่เราฟังธรรมของเราให้อารมณ์ในหัวใจของเรา เวลาลมมันพัดไปมันทำลายไปทุกอย่าง มันทำลายโลกرابไปหมดเลย นี่แล้วอารมณ์ในความรู้สึกนึกคิดของเราเวลามันทำลายเรา ล่ะ? มันบีบคั้นเราล่ะ? ถ้าพ่อแม่สอนก็สอนด้วยมรรยาทสังคม

มรรยาทสังคม เห็นใหม่ ทำสิ่งใดพ่อแม่ก็เลี้ยงดู มันไม่ต้องปากกัดตีนถีบ ไม่ต้อง แสวงหา แต่เวลาโตขึ้นมาเราต้องแสวงหานะ เราต้องเข้าสังคมนะ เข้าสังคมไปแล้ว สังคม เห็น ใหม่ ถ้าเราสร้างสมบุญญาธิการมา นี่บารมีธรรม เราเจอแต่เพื่อนที่ดี เราเจอหมู่คณะที่ดี เราทำ ต่างๆ ที่ดี นี่มันก็อบอุ่น ถ้าเราไปเจอสิ่งที่มีแต่ความแก่งแย่ง มีแต่การชิงดีชิงเด่น ถ้าชิงดีชิงเด่น ชิงดีชิงเด่นมันเป็นการแข่งขัน

ถ้าพูดถึงเป็นธรรมๆ การแข่งขัน การแข่งขันนั้นมันเพื่อใครมีความสามารถมากกว่า คน นั้นก็ได้ประสบความสำเร็จ ถ้าการแข่งขันโดยเป็นธรรมนะ แต่ถ้าการแข่งขันของเขามีแต่การ ทูจริต มีแต่การทำลายกัน ถ้าสังคมอย่างนั้น นี่เราเกิดมาสังคมอย่างนั้น ทำไมเราเจอแต่คนเป็น อย่างนั้น นี่อำนาจวาสนาของคนสร้างมา บารมีธรรมของคนสร้างมาอย่างนั้น แล้วฟังธรรมๆ ฟัง เพื่อย้อนกลับมาที่ใจของเรา

เราแก้สังคมอย่างนั้นไม่ได้หรอก สังคมอย่างนั้นก็เป็นสังคมอย่างนั้นแหละ เพราะเราเกิด มาพบสังคมอย่างนั้น เห็นใหม่ เกิดในประเทศอันสมควร เกิดจากพ่อจากแม่ที่ดี เกิดจากพ่อจาก

แม่ที่ดี พ่อแม่ก็สอนเราเป็นคนดีใช่ไหม? แล้วพอไปสังคม ทำไมสังคมเขาเป็นอย่างนั้นล่ะ? พ่อแม่เขาทำไมเป็นอย่างนั้น? ทำไมเป็นอย่างนั้น? ก็เขาเป็นอย่างนั้น เพราะจิตนิสัยของเขาเป็นแบบนั้น เราแก้ไขตรงนั้นไม่ได้ ถ้าแก้ไขตรงนั้นไม่ได้ ฟังธรรมๆ ย้อนกลับมาที่เรานี้ไง ต้องมาแก้ที่เราแล้วละ ทำไมเราเกิดมาพบสภาวะแบบนี้ เราเกิดมาพบสภาวะแบบนี้เพราะเราสร้างของเรามาเป็นแบบนี้ แต่ถ้าเรามีบุญกุศลเราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์

เราก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เราก็มีสิทธิเสรีภาพที่จะทำคุณงามความดีเหมือนกัน นี่ถ้ากิเลสตัณหาความทะยานอยากมันบีบคั้นมา เขาก็ทำกันอย่างนั้น เราก็ต้องเป็นไปตามอย่างนั้น นี่ปลาตาย ปลาตายมันไหลไปตามน้ำไง ไหลไปตามกระแสสังคมไง นี่ปลาตายมันมีมาก สังคมเห็นไหม คนเลวกับคนดี ในสังคมคนดีมีน้อยกว่า แต่คนดีก็มี ถ้าเราเป็นปลาเป็น ปลาเป็นเราจะว่ายทวนน้ำ ปลาเป็นว่ายทวนน้ำนะ ปลาเป็นว่ายทวนน้ำไปมันไปตื้นน้ำ มันไปวางไข่ของมัน มันจะดำรงเผ่าพันธุ์ของมัน

การเวียนตายเวียนเกิดนะ จิตนี้มันเวียนตายเวียนเกิดของมัน ถ้าเวียนตายเวียนเกิดของมัน เราเกิดมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาเพื่อสร้างสมบุญญานุการ ดูพระโพธิสัตว์สิ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เกิดตายๆ เกิดตายเพื่อสร้างคุณงามความดีของเรา นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาสร้างคุณงามความดีของเรา สร้างคุณงามความดีของเราเพื่อเป็นธรรมในหัวใจเรา เป็นการยืนยันใจของเรา ความลับไม่มีในโลก เราเป็นคนทำเอง เรารู้ของเราเองว่าทำดีหรือทำชั่ว ถ้าเราทำดีของเรา สิ่งนี้ถ้าเวลามันเข้ามาเป็นภายใน มันเป็นที่พิงๆ มันเป็นที่พิงๆ เรารู้ของเราเอง

เราเกิดมาเราสร้างคุณงามความดีของเรา เราสร้างสมบุญญานุการของเรา พระโพธิสัตว์ก็ ต้องทำอย่างนี้ ถ้าเราทำอย่างนี้ สังคมจะเป็นอย่างไรมันเรื่องของสังคมแล้ว เราเกิดมาในสังคมเราอยู่กับสังคมนี้นี้แหละ นี่สมบัติสาธารณะ สมบัติของโลก ใครมีสติปัญญาที่แสวงหาสมบัตินั้นมาเป็นของเราเพื่อดำรงชีวิต นี่ปัจจัย ๔ คุณงามความดีในใจของเราไง ถ้าคุณงามความดี นี่เราเป็นเด็กเล็กน้อย พ่อแม่ก็ฝึกหัดเรามา ในปัจจุบันนี้เราฟังธรรมๆ เราต้องมีสติปัญญาฝึกหัดเราเอง ถ้าเรามีสติปัญญาฝึกหัดเราเอง นี่เราจะเลือกเอา เราเลือกแล้วว่าเราจะทำสิ่งใด

สมบัติพัสถานจะหามาขนาดไหน ถ้าคนมีปัญญามันก็รักษาของมันได้ นี่ถ้าคนไม่มีปัญญานะ สิ่งนั้นเราจะรักษาไว้ได้ไหม? เวลาที่มีสติปัญญาจากภายในขึ้นมา ถ้าเรามีสติปัญญาเห็นไหม นี่อารมณ์ความรู้สึกมันเกิดขึ้นมา อารมณ์ความรู้สึกมันไหลลนเราขนาดนี้ ถ้ามันไหลลน

เรามันจะมีแต่ความเร่าร้อน ความเร่าร้อน ถ้าความเร่าร้อนเราจะดับไฟภายใน ถ้าเราดับไฟภายใน เห็นไหม เราดับไฟภายในได้ จิตใจมันสงบร่มเย็นขึ้นมา มันก็มองสังกมการให้อภัยกันได้ ถ้าสังกมให้อภัยนี้ เขาเป็นอย่างนั้นเอง เขาไม่รู้ตัวของเขาเอง

คูสิเวลาเราจะเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเรา เราจะมีสติปัญญาเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเรา เรายังต้องลงทุนลงแรงขนาดนี้ แล้วเขาว่าเขาดีอยู่ดูดีภาวะนั้นเขาจะรู้ถึงอารมณ์ของเขาไหม? เขาไม่เข้าใจว่าเขาคิดสิ่งใดเป็นประโยชน์ของเขา เขาว่าเป็นประโยชน์ของเขาๆ แต่เขาไม่รู้หรือว่าสิ่งนั้นเขาแสวงหาสิ่งใดมาเผาผลาญใจเขา นี่เราก็คเคยเป็นอย่างนั้นมา แล้วเราพัฒนาใจของเราขึ้นมาจนใจเราดีขึ้นมา มันเห็นแล้วมันสังเวชใจ เห็นไหม ภาวะของใจ ถ้าใจมีภาวะที่สูงขึ้นๆ มันจะทำคุณงามความดีของมัน ถ้าทำคุณงามความดีอย่างนั้น ความดีของโลก

ความดีของโลก เห็นไหม สมบัติของโลกเราก็คแสวงหา นี่เพราะจิตเราร่มเย็นเป็นสุข เราทำงานของโลกก็ทำด้วยความไม่เร่าร้อนแล้ว ถ้าความไม่เร่าร้อนนะ มันมีความคิดแล้วมันวางได้ พอมันวางได้เราจะเริ่มหันมาดูงานภายในแล้ว ถ้างานภายใน นี่สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบเข้ามา จิตสงบระงับด้วยสิ่งใด จิตสงบระงับด้วยสติ ด้วยปัญญา จิตไม่สงบระงับด้วยตัวมันเอง จิตสงบระงับ คูสิ เวลาถ้าจิตสงบระงับด้วยตัวมันเอง นี่ตะกอนนอนกัน ตะกอนในน้ำ ถ้ามันไว้นิ่งๆ มันก็นอนกันของมัน เดียวมันก็ฟูขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน เกิดดับๆ การเกิดดับในใจมันเกิดดับ ถ้ามีปัญญาขึ้นมาเราเข้าใจไม่ได้หรือ ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม สติปัญญา เวลาเรากำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าทำสมาธิ เราทำความสงบร่มเย็นของเราเข้ามา ทำไม่ต้องทำ? นี่งานการเราก็มิมหาศาล ทำไมเราต้องทำ ถ้าไม่มีการกระทำ คนทำงานไม่เป็นมันจะทำงานเป็นไหม? คนไม่รู้จักตัวเองมันจะเห็นตัวเองไหม? สิ่งที่ได้มามันเป็นสัญญาอารมณ์ทั้งนั้น มันเป็นสัญญาโลก มันเป็นสมบัติสาธารณะ นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ธรรมชาติเวลามันสมดุล ธรรมชาติพอประมาณมันก็ให้ประโยชน์กับโลก

ธรรมชาติ เห็นไหม คูสิเวลาภัยแล้ง เวลาวาตภัยมา คูสิเวลาคลื่นสึนามิมาก็ธรรมชาติเหมือนกัน ธรรมชาติมันก็ทำลาย ธรรมชาติมันทำลายธรรมชาติมันก็สร้างสรรค์ เวลาเกิดดับๆ ก็ธรรมชาติ ธรรมชาติก็ทำลายมันก็สร้างสรรค์ของมันอย่างนั้น แล้วมันสร้างสรรค์อย่างนั้นแล้ว

ใครควบคุมมัน นี่ถ้ามันไม่มีปัจจัยตั้ง ปัจจัยตั้ง คุณถือว่าเป็นสมาธิก็สมาธิของเรา เรามีสติมีปัญญาของเราก็เป็นสมาธิขึ้นมา ถ้าสมาธิรู้ว่าเป็นสมาธิ เวลามันใช้ปัญญาขึ้นไปเราก็รู้ว่าเป็นใช้ปัญญาขึ้นไป ถ้าปัญญาขึ้นไปมันเป็นภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันก็เป็นประโยชน์กับเรา

นี่สิ่งที่เราสร้างสรรค์ เราทำของเราขึ้นมามันจะเป็นของเราขึ้นมา เป็นปัจจัยตั้งขึ้นมา ถ้ามันไม่มีสิ่งที่กระทำมา คนทำงานไม่เป็น คนไม่มีสิ่งใดเป็นประสบการณ์ของตน มันจะประสบความสำเร็จได้อย่างไร? เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ บอกพระอานนทที่ไว้ เห็นไหม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ผากศาสนาไว้ นี่ผากศาสนาไว้กับเรา

ผากศาสนามันก็เหมือนกับไก่ได้พลอยๆ ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์สิ่งใด ทั้งๆ ที่ไม่รู้ มันก็ได้ประโยชน์นะ ทั้งๆ ที่ไม่รู้ ธรรมะมีประโยชน์อะไรกับเรา ธรรมะก็ทำให้คนฝึกหัด คนฝึกฝนขึ้นมา คนทำคุณงามความดีขึ้นมา นี่ผู้เฒ่าผู้แก่เขามีธรรมในใจของเขาขึ้นมา เขาเป็นผู้นำที่ดี เขาสร้างสังคมไว้เป็นตัวอย่างไว้ให้สังคมมีการเสียดล ให้สังคมมีคนดีขึ้นมา เราก็เกิดในสังคมอย่างนั้น

นี่ธรรมะให้อะไรกับเรา ให้สังคมที่รุ่มเย็นกับเราไง นี่ให้สังคมรุ่มเย็นกับเรา แล้วให้ธรรมโอสดีให้เป็นยากกับเรา รักษาบาดแผลในใจของเรา รักษาความเจ็บช้ำในใจของเรา จิตใจมันเจ็บช้ำมันเจ็บช้ำเพราะอะไรล่ะ? คุณเกิดมาน้อยเนื้อต่ำใจ เราไม่มีฐานะเสมอเขา เราทำสิ่งใดไม่ประสบความสำเร็จเหมือนเขา นี่มันมีความน้อยเนื้อต่ำใจตลอดเลย สิ่งนี้มันเป็นบาดแผลในใจ ถ้าเรากำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ ใครจะดีใครจะเลวมันเรื่องของเขา จิตใจของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์มันมีอริยทรัพย์ เราเกิดมามีมันก็มีศักยภาพขนาดนี้ เรากำหนดพุทโธ พุทโธของเรา ถ้าจิตใจมันเต็มขึ้นมา พอจิตใจอึดเต็มขึ้นมามันจะไปน้อยเนื้อต่ำใจสิ่งใดอีกล่ะ

นี่คนเกิดมาเขาก็มีความทุกข์ความยากในใจทั้งนั้นแหละ เราก็เกิดมามีความทุกข์ความยากในใจของเราทั้งนั้นแหละ นี่สมบัติสาธารณะ สมบัติใครมีปัญญามันก็ได้มา ใครมีอำนาจวาสนาก็ได้สิ่งนั้นมา แต่ไอ้ความสุขสงบระงับใครจะได้มา ความสงบระงับ สิ่งที่เราสงบระงับได้มา ได้มาด้วยสติปัญญา สิ่งที่ได้มา เราเป็นคนได้มามากเป็นอริยทรัพย์ มันมีอริยทรัพย์เพราะอะไร? เพราะมันมีความสุข มันมีรสชาติดีกว่าโลกหลายร้อยหลายพันเท่า แล้วสิ่งนี้มันอยู่ที่ไหนล่ะ? เราต้องแสวงหาจากใครล่ะ? เราแสวงหาจากหัวใจของเรานี่แหละ

ในเมื่อคนเกิดมามีชีวิตมีกายกับใจ แล้วใจมันก็อยู่กับเรา เราแสวงหาสิ่งนั้นเราจะไป
แข่งขันอะไรจากภายนอก ภายนอกแข่งขันกันแข่งขันแบบโลก โลกเขาแข่งขันกันเพราะว่าความ
เจริญของโลก ถ้าไม่มีการแข่งขันกัน คนมันก็เฉื่อยชา มันมีการแข่งขันเพื่อความเจริญของโลก
แล้วมีการแข่งขันเพื่อความเจริญของใจ ถ้ามีการแข่งขันความเจริญของใจ เรามีสติปัญญาเรา
แข่งขันของเรา ระหว่างกิเลสกับธรรมๆ นี่มันเป็นงานภายใน งานเฉพาะตน เห็นไหม ผู้ใดเห็น
ธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต

นี่เวลาปฏิบัติขึ้นมา ธรรมะสาธารณะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่
ธรรมะสาธารณะที่ใครก็มีสิทธิเสรีภาพ แต่เวลาธรรมะของเรา โอปนยิโก เรียกร้องสัตว์
ทั้งหลายมาดูธรรม คุณิตมาดูความทุกข์ยากของเรา เวลานั้นทุกข์มันยาก เรานั่งสมาธิขึ้นมา อยู่ใน
ป่าในเขานี้คอตกละย อดอาหาร อดนอนผ่อนอาหาร ภาวนาทั้งวันทั้งคืน เราเดินจงกรม นั่งสมาธิ
ภาวนา ถ้าจิตไม่สงบทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้ สัตว์ป่าอยู่ในป่ามันยังมีความสุขความสบายของ
มัน มันยังอยู่ด้วยความสุข เราเป็นคนแท้ๆ เราบวชมาเป็นพระ เข้าป่าเข้าเขามาก็เพื่อแสวงหาใจ
ของเรา มาเดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนา ทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้ ทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้

นี่เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูความทุกข์ความยากอันนี้สิ ถ้าความทุกข์ความยากอันนี้
ความทุกข์ความยาก คุณิตเขาจะหลอมเหล็ก เขาใช้อุณหภูมิเขาต้องหลอมละลายมันเพื่อขึ้นรูปเป็น
สิ่งใดก็แล้วแต่ จิตใจของเรา จิตใจของเราถ้ามันทุกข์มันยากอยู่ที่นี่ ถ้าเรามาพุทโธ พุทโธ หลอม
ละลายมันด้วยตะธรรมนี้ พอหลอมละลายไปแล้ว คุณิตมันจะสร้างรูปขึ้นมาอย่างไรก็ได้ ถ้ามัน
สร้างรูปขึ้นมาจะ นี่เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม

เวลาเราทุกข์เรายากเราก็ทุกข์ก็ยากของเรานะ เวลาจิตของเรามันประสบความสำเร็จ จิต
ของเรามันสงบระงับได้ นี่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป ถ้าทุกข์ยากขนาดไหน มีขันติธรรม
มีสติปัญญา ทุกข์นี้มันต้องดับลงแน่นอน ทุกข์นี้ต้องดับลง แต่นี้ทุกข์มันไม่ดับลงเพราะอะไร?
เพราะมันไปกระตุ่น มันมีแต่ต้นหาความทะยานอยาก เวลานั้นทุกข์ยากมันก็เรียกร้องว่าทุกข์ยาก
ค้นหาซ่อนค้นหา มีแต่ระลึกพุทโธเอาทุกข์เอายาก ระลึกพุทโธเพื่อความลำบากลำบาก ระลึกพุท
โธเพื่อความน้อยเนื้อต่ำใจ ระลึกพุทโธ

นี่ผลของมันเพราะกิเลสมันสร้างภาพ กิเลสมันเอาสิ่งที่เป็นต้นหาความทะยานอยากมา
คักหน้าไว้ ถ้าเราพุทโธของเรา พุทโธเพื่อพุทโธ พุทโธไม่ต้องการสิ่งใด ถ้ามันทุกข์ให้มันทุกข์

จนตายไป ให้มันทุกข์ตายเลย สละชีวิตไปเลย พอสละชีวิตเลย พอกิเลสมันหลอกไม่ได้แล้ว หลอกไม่ได้เพราะอะไร? หลอกไม่ได้เพราะเรามีสติปัญญารู้เท่ามัน เพราะเราไม่คิดเกินเลยไปไง เราไม่คิดเกินเลยพุทโธไป เราไม่คิดเกินเลยคำบริกรรมไป เราไม่คิดเกินเลยปัญญาที่มันเกิดขึ้น ปัญญาอบรมสมาธิของเราขึ้นไป นี่เราคิดเกินเลยไปนะ อยู่ป่าอยู่เขามาที่ทุกข์ยากขนาดนี้ เวลาทำสิ่งใดมาก็มีแต่ความลำบากลำบากขนาดนี้ นี่มันคิดเกินเลยคำบริกรรมไป

นี่ก็ให้บริกรรมเฉยๆ เขาไม่ได้ให้บริกรรมคิดถึงความทุกข์ เขาไม่ให้บริกรรมเพื่อคิดเกินเลยไปกว่านั้นเอาสิ่งที่เป็นความล้นฝั่งเข้ามาเผาใจตัวเอง มันก็ไม่ได้ผล เห็นไหม พุทโธ พุทโธ พุทโธเพื่อพุทโธ พุทโธเพื่อพุทธานุสติ พุทโธของเราไป พุทโธของเราไป มันจะสงบระงับให้มันขึ้นไป เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้สอนเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอนกรรมฐาน ๔๐ ห้อง สอนทำความเข้าใจของใจ ถ้าใจไม่สงบระงับ สิ่งที่เกิดขึ้นมาเป็นโลกีย์ ปัญญา สิ่งที่เกิดขึ้นมามันเป็นจันตมยปัญญา สิ่งนี้มันเป็นธรรม

พอมันจันตนาการในธรรม ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ธรรมะให้ประโยชน์อะไรกับเรา ธรรมะให้ประโยชน์กับสังคม ธรรมะให้ประโยชน์การเสียสละ ธรรมะให้การให้อภัยต่อกัน ธรรมะให้มีความใจต่อกัน นี่ธรรมะให้ประโยชน์กับสังคม ธรรมะให้ประโยชน์กับสาธารณะ แล้วเราอยู่ในสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข เราตริกันในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมเราจะไม่มีอารมณ์ความรู้สึกในความสุขความสงบ แต่ความสุขความสงบอันนั้นมันไม่ใช่ความจริง มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ถ้าเรากำหนดพุทโธ พุทโธ ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นความจริงอันนี้เป็นของเรา อันนี้เป็นของเรา รสชาติมันแตกต่างกัน สมบัติที่ยึดมากับสมบัติที่เราแสวงหามาเองแตกต่างกัน แตกต่างกัน ถ้ามันได้สิ่งนี้มา ถ้าจิตมันสงบอย่างนี้ นี่ธรรมะ ถ้าเป็นสมบัติของเรา เราทำสิ่งใดก็ได้ จิตของเราถ้ามันสงบขึ้นมา ถ้าจิตมันฝึกหัดใช้ปัญญา เกิดภาวนามยปัญญา มันเป็นสมบัติของเรา มันเป็นสมบัติของเรา สมบัติของเรามันก็ชำระล้างกิเลสของเรา มันเป็นสมาธิของเรา มันเป็นสติปัญญาของเรา มันก็จะกลับมาชำระล้างกิเลสของเรา

กิเลสของเรา เราต้องการสำรอกกายออก เราต้องการพยายามสำรอกกายกิเลสของเราออก แต่เราไปศึกษาธรรมะเป็นธรรมสาธารณะๆ มันเป็นวิชาการ มันเป็นทฤษฎีที่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ เราศึกษาอย่างนี้มันเป็นธรรมสาธารณะๆ ใจ แต่ถ้าเป็นธรรม

ของเราเป็นกรรมส่วนตัวของเรา เห็นไหม นี่เราฝึกหัดตนอย่างนี้ พ่อแม่ฝึกหัดเรามา ฝึกหัดเรามา เพื่อให้มีมรรยาตังคม อยู่ในสังคมที่ดี ธรรมะนี้กล่อมเกลี้ยงเกลี้ยงหัวใจ คบะธรรมแผดเผากิเลส มันจะฝึกฝนใจของเรา ฝึกฝนใจของเราให้เป็นใจที่ดี ฝึกฝนใจของเราให้ใจที่มีหลักมีเกณฑ์ แล้วโลกก็จะเร่าร้อน เขาจะมีความทุกข์ เราก็มีหลักมีเกณฑ์ของเราไป

โลกเขาจะร้อน โลกนี้พร่องอยู่เป็นนิจ โลกนี้ไม่มีวันเต็ม จะเจริญขนาดไหน เวลาขาขึ้น มันก็ดีของมัน เดียวมันต้องมีขาดง ไม่มีสิ่งใดคงที่ โลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา เราเกิดมาอยู่ในสภาวะของโลกนี้ ผลของวิญญูะเวียนตายเวียนเกิดเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีสิ่งใดคงที่ ไม่มี แต่ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา นี่ความสงบของใจเกิดขึ้นได้ แต่ก้ออนิจจัง เพราะมันเจริญแล้วเสื่อม แต่ถ้าเราภาวนาของเรา เราใช้ปัญญาของเรา เวลามันอนุภพธรรม เห็นไหม เวลาสมุจเฉทปหาน ขาดนี้ ความคงที่อยู่ที่นี้

ความคงที่มี แต่ความคงที่ต้องแสวงหา ความคงที่เราต้องมีการกระทำ ความคงที่ของเรา เห็นไหม แล้วเรามีสิทธิทุกๆ คน เวลาสมบัติทุกคนก็จะเอาแต่สมบัติที่เป็นประโยชน์กับเรา เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์เราก้เห็นสมบัติจากภายนอก สมบัติจากภายนอกทุกคนก็แสวงหาได้ มันเป็นสมบัติของโลก ใครมีสติปัญญา ใครมีอำนาจวาสนา สิ่งนั้นก็ใช้ประโยชน์กับเราได้ทางโลกเท่านั้นแหละ

คนที่มีความสติปัญญาเอาสิ่งนั้นมาเป็นประโยชน์กับเรานะ คนที่ไม่มีสติปัญญา สิ่งนั้นเอามาเป็นโทษกับเราก้ได้นะ เอามาสร้างความทุกข์ให้เราก้ได้ เป็นความวิตกกังวลกับเราก้ได้ เอามาสร้างประโยชน์ให้เราก้ได้ถ้าคนมีปัญญา คนมีปัญญาสิ่งนั้นก็เป็นคนดี ของดี หัวใจที่ดี ทำสิ่งใดก็เป็นสิ่งที่ดีๆ ทั้งนั้นแหละ หัวใจที่เลว ทำสิ่งใดก็เลวๆ ไปทั้งนั้นแหละ ถ้าเลวเพราะอะไร? เพราะมันขาดสติ ขาดปัญญา ธรรมะมีประโยชน์ตรงนี้ ธรรมะแก้ไขตรงนี้ แก้ไขจนภาวนาเข้ามา จนถึงเป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น เพื่อประโยชน์กับใจดวงนั้นนะ

นี่เราเกิดมา เห็นไหม การเลี้ยงดูของพ่อของแม่ การฝึกฝนขึ้นมาเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นมรรยาตังคม จิตใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาเป็นพ่อเป็นแม่ มีสติมีปัญญาเป็นพ่อเป็นแม่ เลี้ยงดูจิตใจของเรา ทำของเรา เราต้องทำเองไป เวลาพ่อแม่สั่งสอน เรามีตัวมีตนพ่อแม่สั่งสอนนะ เวลาที่มีสติมีปัญญาขึ้นมาเราต้องฝึกขึ้นมาเอง เราต้องฝึกขึ้นมาเอง สติก็ต้องเป็นสติของเรา สมาธิก็สมาธิของเรา

เวลาปัญญาๆ ของเรานะ แล้วพอทำถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ เห็นใหม่ จะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่างสิ่งนี้ไว้ ขณะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมายังทอดธุระเลย เพราะมันลึกลับซับซ้อน คำว่าลึกลับซับซ้อนนะ ลึกลับซับซ้อนภายใน แล้วคนไปเห็นเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไปมันลึกลับซับซ้อนมาก ลึกลับซับซ้อนมาก แต่ก็ไม่ใช่ศรัทธาของมนุษย์ที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา

สร้างสมบุญญาธิการมา เห็นใหม่ ไปไม่ตกใบหนึ่งเขายังเอามาเป็นธรรมได้ ไปไม่ใบหนึ่งหลุดจากขั้วเขายังปลงอนิจจังได้ แล้วความทุกข์ในใจ ชีวิตที่ลุ่มๆ ดอนๆ ชีวิตที่มันทุกข์ขนาดนี้เราเอามาปลงเป็นธรรมะไม่ได้หรือ เราเอามาเป็นคติของใจเราไม่ได้หรือ เอามาคิด เอามาพิจารณานะ ให้จิตใจของเราไม่เดือดร้อน ยิ่งพิจารณาเท่าไรใจจะไม่เดือดร้อนนะ มันจะวาง เราจะไม่เดือดร้อนจนเกินไป

สังคมจะร้อนขนาดไหน เราอยู่ในสังคมด้วยความไม่คืนรนจนเกินไป แต่ก็ต้องอยู่กับเขา เพราะ เพราะคนเกิดมาต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ เครื่องอาศัยเราต้องทำหน้าที่การงานของเรา งานนี้เราทำมาเพื่อดำรงชีวิต เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา งานนี้เพื่อดำรงหัวใจ หัวใจนี้ให้เป็นธรรมขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา พ่อแม่ได้สั่งสอนเรามาแล้ว สิ่งนี้ทำให้ธรรมะ เราต้องฝึกหัดปฏิบัติธรรม ให้ธรรมะได้ดูแลสั่งสอนหัวใจของเรา ให้หัวใจของเรามีที่พึ่งเพื่อเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง